

بررسی احساس امنیت اجتماعی زنان در فضای شهری

(زهرا صالحی، هادی حسینی، محمد سلمانی مقدم)

(دانشگاه حکیم سبزواری / zahrasalehi221@gmail.com)

(دانشگاه حکیم سبزواری / sh.hosseini@hsu.ac.ir)

(دانشگاه حکیم سبزواری / ml_moghadam@yahoo.com)

چکیده

نبوده و توسعه اجتماعی، خلاقیت و فعالیت ارزشمند، بدون امنیت امکان پذیر نخواهد بود. [۲۵]

تجارب زنان از خشونت و نیازهای امنیتی آنان به طرز معناداری از نیازهای امنیتی مردان متفاوت است. جنسیت به عنوان یک بعد معنادار امنیت ملاحظه می شود و درها را برای دیدگاهی باز از امنیت می گشاید و نشان می دهد که چگونه هویت نیازهای امنیت فردی و جمعی را شکل می دهد. [۵] بر این اساس یکی از گروه های اجتماعی که کمتر در متون علمی بدان ها پرداخته شده و از زبان حال و احساسات و تجربیاتشان سخن به میان آمده است، زنان هستند. از بین تجربه هایی که ممکن است برای زنان بوجود آید، تجربه احساس ناامنی و ترس از مورد تجاوز و تهاجم واقع شدن از جدی ترین آنهاست و با وجود اندیشیدن تدابیر امنیتی و حفاظتی برای شهروندان به یکی از دغدغه های مشترک زنان در شهرهای گوناگون جهان مبدل شده است. [۱۲] احساس امنیت گروه اجتماعی زنان با بسیاری از عناصر اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جامعه ارتباط می یابد. احساس امنیت فرآیندهای روانی و اجتماعی است که صرفاً بر افراد زنان تحمیل نمی شود بلکه اکثر اعضای این گروه اجتماعی در جامعه بر اساس نیازها، علایق، خواسته ها و توانمندی های شخصیتی و روانی خود در ایجاد و از بین بردن آن نقش اساسی دارند. [۲۲]

بر این اساس، با توجه به اینکه نیمی از جامعه شهروندان را زنان تشکیل می دهند و علایق و خواسته های آنها کمتر در طراحی ها و برنامه ریزی های شهری مورد توجه عنایت قرار گرفته و می گیرد، پرداختن به چالشها و مسائل مبتلا به زنان از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد. لذا در این پژوهش از میان موضوعات متعددی که زنان به ویژه زنان جوان در فضاهای شهری با آنها روبرو هستند و کمتر مورد بررسی قرار گرفته اند، موضوع احساس امنیت زنان به عنوان موضوع محوری مورد توجه قرار گرفته است.

روش تحقیق: این تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی بوده و از روش اسنادی کتابخانه ای جهت گردآوری اطلاعات و یافته ها و روش میدانی-پیمایشی جهت فایق آمدن به موضوع مورد بحث و نظرات مردم استفاده شده است.

پیشینه تحقیقات خارجی

احساس امنیت اجتماعی در فضاهای عمومی شهر نقش مهمی در ارتقاء سطح رفاه اجتماعی همه شهروندان دارد. و برای حیات هر جامعه ای لازم است و از این رو مسایل بسیاری را پیرامون خود در رابطه با تأمین یا عدم تأمین آن به همراه دارد. مقاله حاضر با روش توصیفی تحلیلی و با هدف ارتقابخشی به شاخص امنیت در بین زنان و آسیب شناسی آن نگارش شده است. نتایج تحقیق گویای این است که عواملی چون سرمایه ی اجتماعی، مشارکت، وضعیت تأهل، عملکرد رسانه، پلیس، وضعیت اقتصادی و کیفیت طراحی فضای شهری و جانمایی صحیح مبلمان و عناصر شهری و... همگی از عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در میان زنان هستند. و در نهایت نیز راهکارها و پیشنهادهای در این باب مطرح می نماید.

کلمات کلیدی:

امنیت- احساس امنیت - زنان- فضای شهری

مقدمه:

فضاهای شهری بعنوان بستر زندگی و فعالیت شهروندان باید بتوانند با توجه به شباهت ها و تفاوت های میان افراد و گروه های سنی و اجتماعی و جنسی، محیطی امن، سالم و پایدار و جذاب را برای همه افراد فراهم کنند و به نیاز تمامی اقشار اجتماعی پاسخ مناسب بدهند و پاسخگوی حداقل نیازها باشند. [۲۳] عموماً احساس امنیت بین شهروندان در اکثر نقاط دنیا نسبت به وجود امنیت پایین تر است. [۲۱] به بیانی دیگر احساس ناامنی بدتر از خود ناامنی است. وقوع یک مورد جرم یا پدیده ناامنی، ممکن است یک یا دو قربانی داشته باشد، اما همین حادثه ممکن است هزاران نفر را بترساند و شیوه زندگی و طرز تفکر آنها را تغییر دهد. از نظر گرابوکسی، احساس ناامنی ممکن است اثرات دراز مدتی بر کیفیت زندگی و بهره وری اقتصادی و اجتماعی داشته باشد. [۳]

امنیت در بسیاری از متون [۲۹] مبنایی برای توسعه و پیشرفت محسوب شده و منشا توسعه قلمداد می شود. [۲] بی تردید هیچ عنصری برای پیشرفت، توسعه و تکامل یک جامعه و هم چنین شکوفایی استعدادها مهمتر از عنصر امنیت و تأمین آرامش در جامعه